

24 Van de letter naar de geest van de wet Omdat het toch moet gaan over de cliënten!

*Loes den Dulk*³⁸

De letter van de wet

De Wmcz is niet duidelijk over het niveau waarop medezeggenschap in de zorgorganisatie georganiseerd moet worden. Zoveel is duidelijk geworden door de uitspraken van respectievelijk de kantonrechter, het gerechtshof en de Hoge Raad in de zaak van Stichting Lunet zorg vs. de lokale cliëntenraad De Biezenrijt. In het artikel 'De betekenis van het Lunet-arrest voor cliëntmedezeggenschap in de zorg' in het vorige nummer van *JGGZR* is dat uitgebreid besproken. Hier wordt een kritische kanttekening gezet bij deze uitspraak vanuit cliëntperspectief, vooral omdat er in de uitspraak een botsing zit tussen de letter van de wet en de geest van de wet zoals die in de memorie van toelichting is uitgelegd. Dat benoemt de minister ook in haar brief aan de Tweede Kamer van 14 februari 2017.

De geest van de wet

Natuurlijk moeten rechters oordelen over de letter van de wet. Maar als niet-jurist zou ik er toch voor willen pleiten om met elkaar oog te hebben en te houden voor de geest van de wet. En de Wmcz is bedoeld als wet om cliënten medezeggenschap te geven over de zorg en ondersteuning die zij dagelijks ontvangen. En natuurlijk heeft een centrale cliëntenraad daar ook het nodige over te zeggen maar de beslis-

singen die de cliënten het meest raken, worden toch veelal genomen op de leef-/werkvloer. Juist op lokaal niveau kunnen cliënten ook de meeste invloed uitoefenen, zijn cliënten bij uitstek degenen die eraan kunnen bijdragen dat de zorg en ondersteuning zo goed mogelijk aansluiten bij de wensen en behoeften van de cliënten.

Juridische argumenten

In alle artikelen en annotaties hierover zie ik discussies langskomen die juridisch terecht kunnen zijn maar waarvan de argumentatie voor cliënten veelal niet van belang is. Bijvoorbeeld de vraag of een zelfsturend team wel een 'organisatorisch verband' is (annotatie G.W. van der Voet, *AR updates Arbeidsrecht*, nr. 2016-1445). Een interessante vraag, maar niet als je dat bekijkt vanuit cliëntperspectief. Dan is het het zelfsturende team dat de beslissingen neemt over de dagelijkse gang van zaken waarover cliënten medezeggenschap zouden moeten hebben, dus is dat ook het niveau waarop cliënten medezeggenschap moeten kunnen uitoefenen. Een knelpunt vanuit cliëntperspectief in de praktijk is dan wel dat de raad geen logische gesprekspartner meer heeft, maar dit terzijde.

Praktische argumenten

Een ander argument in deze discussie is of je het van een zorginstelling kan vragen om misschien wel 100 cliëntenraden in stand te houden. Maar cliënten hebben nooit gevraagd om al die fusies en nog steeds zijn de meningen verdeeld over of een fusie wel echt in het belang van de cliënt is. Los daarvan, een grote zorgorganisatie met veel locaties heeft veel cliëntenraden, nou en. Want als je dat argument doortrekt: een grote zorginstelling heeft ook heel veel wv's schoon te maken. Speelt dan ook de vraag of we dat wel van een zorginstelling kunnen vragen? Betekent dat dat we zouden moe-

menukeuzes gaan schrappen omdat je dat toch niet van een grote zorginstelling kunt vragen?

Clïëntperspectief

Vanuit cliëntperspectief bekeken is medezeggenschap te belangrijk om dit argument een rol te laten spelen. Natuurlijk moeten we op zoek naar een werkbare vorm van medezeggenschap.

Het wetsvoorstel

Gelukkig lijkt het nieuwe wetsvoorstel de geest van de huidige wet weer in de letter te laten terugkomen en is het doel van het wetsvoorstel 'verbeterpunten waar cliëntenraden in hun werk tegenaan lopen, aan te pakken' (MvT bij het ambtelijk ontwerp-voorstel van wet september 2016).

Dat bevestigt ook de minister in haar antwoord op Kamervragen (brief van de minister van VWS aan de Tweede Kamer van 14-02-17).

25 Herziening algemene leveringsvoorwaarden ggz

*Charlotte Karman*³⁹

GGZ Nederland heeft in samenwerking met het Landelijk Platform GGz en de Consumentenbond nieuwe algemene leveringsvoorwaarden ggz opgesteld die de voorwaarden uit 2012 vervangen.⁴⁰ Aanleiding om de algemene leveringsvoorwaarden te herzien was onder andere de nieuwe wet- en regelgeving, zoals de Wet kwaliteit, klachten en geschillen zorg (hierna: Wkkgz), Jeugdwet en de Wet maatschappelijke

ondersteuning 2015 (Wmo 2015). In dit artikel bespreek ik een aantal wijzigingen⁴¹ en wat ervoor nodig is om de voorwaarden van toepassing te laten zijn op de zorgrelatie.

Doel en thema's

In 2006 is voor het eerst gesproken over het ontwikkelen van algemene leveringsvoorwaarden voor de geestelijke gezondheidszorg. Het doel is duidelijkheid creëren over de rechten en plichten van de patiënt en hulpverlener.⁴² De hulpverlener/instelling en de cliënt moeten weten waar zij aan toe zijn en wat zij van elkaar kunnen verwachten bij het aangaan van een behandelings- of begeleidingsovereenkomst.⁴³ De voorwaarden geven een overzicht van de kwaliteitsaspecten van de zorg en zijn gebaseerd op de geldende wet- en regelgeving. De algemene leveringsvoorwaarden zijn opgedeeld in acht verschillende thema's: algemeen, informatie, overeenkomst, kwaliteit, goed cliëntschap, verblijf, einde overeenkomst & nazorg en klachten & geschillen. De algemene leveringsvoorwaarden zijn verplicht voor ggz-instellingen die zijn aangesloten bij GGZ Nederland (ongeveer 90 procent van de sector).

Eén ingekorte versie

De onlangs vastgestelde voorwaarden zijn op verschillende punten gewijzigd. Allereerst is de omvang van de voorwaarden teruggebracht. Het terugbrengen van de omvang bevordert de leesbaarheid en overzichtelijkheid. De bepalingen die enkel adviezen inhouden of weinig zeggen over de rechtspositie of relatie tussen cliënt en instelling zijn, waar mogelijk, uit de voorwaarden gehaald. In tegenstelling tot de

41 Een overzicht van alle wijzigingen is te vinden op www.ggzdocs.nl, 'De algemene leveringsvoorwaarden 2017; wat is er gewijzigd?'

42 M.M. Niele, R.Ph. Gerzon, 'De kleine lettertjes in de GGZ; vangnet of strik?', *JGGZR* 2009 (2), 19.

43 Algemene voorwaarden dienen altijd een contractuele grondslag te hebben, zoals een behandelingsovereenkomst of begeleidingsovereenkomst.

39 Mr. C.E.R. Karman is juridisch adviseur bij GGZ Nederland.

40 De algemene leveringsvoorwaarden ggz 2017 zijn te vinden op www.ser.nl.